

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Elkem AS, Thamshavn Kontrollnummer: 2015.089.I.miljodir

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Mildrid Legård

Fra Miljødirektoratet:
Rune Aasheim

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Kenneth John Macrae
Helga Lassen Bue

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra en inspeksjon ved Elkem AS, Thamshavn (heretter kalt Elkem Thamshavn) den 23. april 2015. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Miljødirektoratet avdekket tre avvik og ga en anmerkning under inspeksjonen.

Miljødirektoratet ser alvorlig på avvik 1 fordi tilsvarende avvik ble gitt i Miljødirektoratets forrige tilsyn ved virksomheten i 2013.

Avvik:

- Virksomheten har hatt overskridelser av grensen i tillatelsen for utslipp av støv til luft fra tapperøyksfilteret
- Deklarasjonsskjemaer mangler for levering av 101 tonn farlig avfall i 2014
- Virksomhetens lagring av farlig avfall har enkelte mangler

Anmerkninger:

- Virksomheten har ikke klarlagt årsaker til forskjeller i sammenlignende parallellmålinger av støvutslipp til luft

Avvikene og anmerkningen er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Elkem må sende en skriftlig bekreftelse innen 1. oktober 2015 som dokumenterer hvilke tiltak som er gjennomført etter ulovlige forhold som er beskrevet i avvik 1.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

19. mai 2015	Rune Aasheim		Einar Knutsen
dato	kontrollør	Miljødirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Sør-Trøndelag ved miljøvernavdelingen
- Orkdal kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ELKEM AS THAMSHAVN	
Organisasjonsnr.: 973076787	Eies av: 911382008
Bransjenr. (NACE-kode): 20.130 - Produksjon av andre uorganiske kjemikalier	

Kontrollert enhet

Navn: Elkem Thamshavn AS	Anleggsnr.: 1638.0038.01
Kommune: Orkdal	Fylke: Sør-Trøndelag
Anleggsaktivitet: Metallurgisk industri	Risikoklasse: 1
Tillatelse gitt: 15. mars 2010	Sist endret: 21. juni 2011

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Miljødirektoratets risikobaserte industritilsyn for i år.

Inspeksjonstema

- internkontroll
- avfallshåndtering
- utslippskontroll

Rapporten omhandler avvikene og anmerkningen som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Elkem plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må Elkem Thamshavn innen 1. oktober 2015 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan ulovlige forhold som er beskrevet i avvikene er fulgt opp.

Vi ser alvorlig på avvik 1 som ble avdekket i denne inspeksjonen. Gjennomføringen av tiltakene for å utbedre avvik 1 vil derfor bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Rune Aasheim.

4. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Miljødirektoratet varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. forurensningsloven § 73) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at avvik 1 er eller vil bli utbedret, innen 1. oktober 2015. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik er rettet innen 3 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 100 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Miljødirektoratet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

5. Gebyr for virksomhet med tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen (jf. forurensningsforskriften § 39-6). Elkem AS, Thamshavn er i tillatelsen plassert i risikoklasse 1. Dette betyr at dere skal betale kr. 21 100,- i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura ettersendes.

Miljødirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

6. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1:

Virksomheten har hatt overskridelser av grensen i tillatelsen for utslipp av støv til luft fra tapperøksfilteret

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Elkem Thamshavn, punkt 4.1
«Utslippsbegrensninger»

Kommentarer:

Tilsvarende avvik ble gitt i Miljødirektoratets revisjon ved virksomheten i desember 2013.

Virksomhetens målinger av støvutslippet fra tapperøksfilteret viser at det har vært overskridelser av døgnmiddelgrensen de siste årene. Årsmiddelgrensen ble overskredet i 2014. Det ble målt overskridelser av døgnmiddelgrensen i ti døgn i 2013, 61 døgn i 2014 og 29 døgn hittil i 2015.

Virksomheten har gjort flere tiltak for å redusere støvutslippene fra tapperøksfilteret. Blant annet ble alle filterposene byttet vinteren 2014-15. Tiltaket har ført til reduserte utslipp, men det er fortsatt enkelte overskridelser av døgnmiddelgrensen.

Et planlagt tiltak er tetting av sprekker i tapperøksfilteret. Sprekkene ble oppdaget i en kontroll av filteret i februar i år. Tiltaket er planlagt gjennomført i en revisjonsstans i september 2015.

Avvik 2:

Deklarasjonsskjemaer mangler for levering av 101 tonn farlig avfall i 2014

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Elkem Thamshavn, punkt 9 «Avfall»
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften), § 11-8 «Leveringsplikt» og § 11-12 «Virksomhetenes deklarasjonsplikt om avfallets innhold»

Kommentarer:

Tillatelsen, punkt 9.1 inneholder krav om at virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften.

Avfallsforskriften § 11-8 og § 11-12 inneholder krav om at virksomheten skal levere farlig avfall til virksomhet med tillatelse til mottak/behandling av farlig avfall. Virksomheten skal gi tilstrekkelige opplysninger om avfallets opprinnelse, innhold og egenskaper, slik at den videre håndteringen av avfallet kan skje på en forsvarlig måte. Når avfallet leveres, skal virksomheten fylle ut et deklarasjonsskjema som er godkjent av Miljødirektoratet.

Under inspeksjonen ble det klarlagt at Elkem mangler utfylt deklarasjonsskjema for 101 tonn kreosotimpregnert trevirke som ifølge virksomheten ble levert til virksomhet med tillatelse til mottak/behandling av farlig avfall i 2014. Virksomheten opplyste at både deres egen kopi av deklarasjonsskjemaet og kopien til avfallsmottakeren sannsynligvis har blitt kastet i forbindelse med bytte av avfallstransportør til mottaksanlegget i 2014.

Avvik 3

Virksomhetens lagring av farlig avfall har enkelte mangler

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Elkem Thamshavn AS, punkt 9 "Avfall"
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften) § 11-5
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven), § 7, 2. ledd «Plikt til å unngå forurensning»

Kommentarer:

Tillatelsen, punkt 9 inneholder krav om at all håndtering av avfall skal skje i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften

Forurensningsloven inneholder krav om at den ansvarlige for forurensning skal sørge for tiltak for å hindre at den inntreffer når det er fare for forurensning i strid med loven, eller vedtak i medhold av loven.

Avfallsforskriften § 11-5 inneholder krav om at farlig avfall skal håndteres forsvarlig. Alle som oppbevarer, transporterer eller håndterer farlig avfall, skal treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Ulike farlig avfallstyper skal ikke sammenblandes dersom dette kan medføre økt fare for forurensning.

Elkems lagring av farlig avfall har følgende mangler i forhold til kravene i lovverket:

- Oppsamlingskant mangler på deler av gulvet i en lagerbygning
Fast og flytende farlig avfall blir lagret i hovedmiljøstasjonen før avfallet blir sendt til behandling hos ekstern godkjent avfallsbehandler. Hovedmiljøstasjonen har tett tak, vegger og tett betonggulv. Betonggulvet har en oppsamlingskant for å hindre lekkasje til ytre miljø. Oppsamlingskanten mangler på deler av ene langveggen og ved enden av hovedporten. Det er derfor risiko for at en eventuell lekkasje av flytende farlig avfall kan renne ut av lagerbygget og videre til grunnen.
- Enkelte fat og en konteiner mangler merking av type farlig avfall
I hovedmiljøstasjonen blir en IBC-konteiner brukt for å lagre spillolje. Konteineren er ikke merket med «spillolje», men har en etikett for «Natronlut» som var det opprinnelige innholdet i konteineren.

Merking av avfallstype mangler på noen fat på en miljøstasjon for kildesortering. Virksomheten opplyste at denne manglende merkingen var årsaken til at spraybokser hadde blitt sammenblandet med oljefiltre, jf. krav i avfallsforskriften § 11-5. Når disse fraksjonene skal leveres til virksomhet med tillatelse til mottak/behandling av farlig avfall, har Elkem rutiner for sortering som skal hindre at ulike typer farlig avfall blir sammenblandet.

8. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1:

Virksomheten har ikke klarlagt årsaker til forskjeller i sammenlignende parallellmålinger av støvutslipp til luft

Kommentarer:

Elkem gjennomfører målinger av støvutslipp til luft med kontinuerlige støvmålere. Resultater fra målingene blir rapportert årlig til Miljødirektoratet.

Eksterne akkrediterte firmaer har årlig utført manuelle målinger av støvutslippene. Sammenligning av resultatene fra de parallelle kontinuerlige og manuelle målingene viser at de manuelle målingene noen år er høyere enn de kontinuerlige og andre år lavere. Etter parallellmålingen i 2014 justerte Elkem to kontinuerlige måleinstrumenter slik at de ga resultater som var i samsvar med de manuelle målingene.

Elkem har ikke klarlagt årsakene til forskjellene i resultatene fra de sammenlignende målingene. Klarlegging av årsaker vil kunne avdekke eventuelle systematiske feil i gjennomføringen av støvmålingene til luft.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Elkem Thamshavn AS, gitt 15. mars 2010, sist endret 21. juni 2011